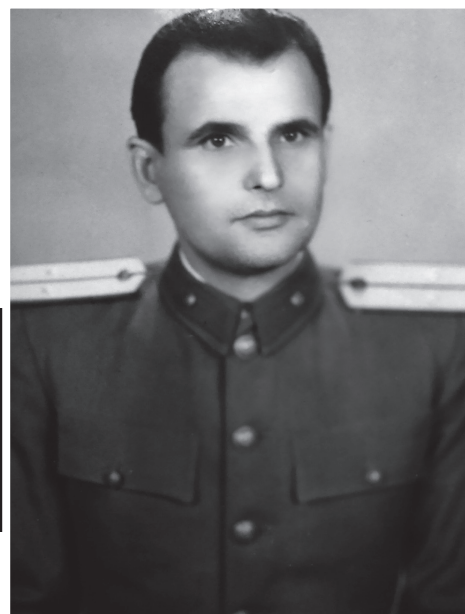

NEB

NEMZETI EMLÉKEZET BIZOTTSÁGA

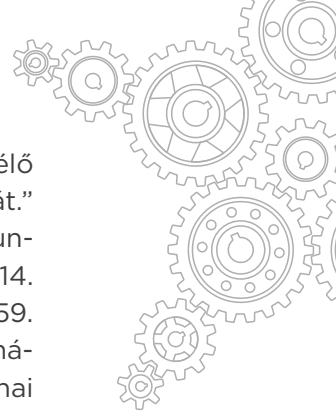
KISS ISTVÁN GÁBOR, DR.

1912. szeptember 1. Pestújhely, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye -
1988. február 18. Budapest

Az elemi iskolát 1919–1923 között Pestújhelyen, a polgári iskolát részben szülőhelyén, részben Belgiumban járta ki, ahova 1925-ben hadiárvaaként került. Belgiumban megtanult flamandul, franciául közepesen, németül gyengén beszélt. 1929-ben tért vissza Magyarországra, 1930-ig kubikusként és kőműves segéd munkásként, 1931-ig Budapesten a Titánia Cipőgyár Rt.-nél gyári munkásként, 1934-ig az Országházban kőműves és állványozó segéd munkásként, 1935-ig a Zsolnai-gyárban munkásként dolgozott. Munka mellett továbbtanult, 1935-ben reál gimnáziumi érettségit tett, és még abban az évben az Országos Biztosító Intézetnél helyezkedett el pénzbeszédőként. 1938-ban a Futura Rt.-nél lett napidíjas. 1939–1942 között letöltötte tényleges katonai szolgálatát a nyíregyházi 4. huszárezrednél, ahonnan szakaszvezetőként szerelt le. Ezt követően visszatért a Futura Rt.-hez, ahol tisztviselőként, 1947-től az utód Magyar Szövetkezeti Központban tisztviselőként, főtisztviselőként, 1948-tól a Magyar Országos Szövetkezeti Központban cégvezetőként dolgozott. 1949-ben a Terményforgalmazó Nemzeti Vállalatnál, 1950-ben a Főzért Vállalatnál a Nagyvásártelepen lett főosztályvezető.

1945-től a Magyar Kommunista Párt, majd jogutódainak tagja volt. 1946-ban beiratkozott a budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi karának esti tagozatára. Oklevelének megszerzése után 1951-ben önként jelentkezett hadbíróként, 1951. augusztus-októberben tartalékos tiszti tanfolyamot, 1952. március-májusban tartalékos hadbírói tanfolyamot végzett. 1951. október 22-től főhadnagyi rendfokozatban fogalmazó a Budapesti Katonai Törvényszéken, 1952. június 1-től tanácsjegyző a Katonai Főtörvényszéken, 1952. július 1-től hadbíró a Légierő Parancsnokságon, 1952. szeptember 1-től ügyész a Budapesti Katonai Ügyészségen, 1953. január 1-től vezető hadbíró a 9. Lövész Hadtest Katonai Bíróságán Debrecenben. 1953. március 11-től hadbíró, az év július 4-étől 1955. június 23-ig vezető hadbíró a Légierő Parancsnokság Hadbíróóságán, közben 1953. november 7-én századossá léptették elő. 1953–1955 elvégezte a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemet is. 1955. június 23-tól 1957. április 1-jéig újra a 9. Lövész Hadtest Katonai Bíróságán ítéldbíró. Ezt követően 1958. június 23-ig a Budapesti Katonai Bíróságán hadbíró, 1957. november 7-től őrnagyi rendfokozatban.

Az 1956-os forradalom alatt október 31-ig naponta bejárt a munkahelyére, ahol fegyveres „készségi szolgálatban is állt, az épület védelmében”. Október 31.–november 10. között az Igazságügyminisztérium Katonai Főosztályán tartózkodott, miután a bíróság épületét a forradalmárok megszállták. November 11-én a beosztásában megerősítették, november 26-án írta alá a tiszti nyilatkozatot. 1958-as minősítésében az is olvasható, hogy „az ellenforradalom időszakában teljesen pozitív magatartást tanú-

sított, majd a konszolidáció időszakában pedig helyt állt. Nevezetesen a rögtönítelő eljárásban a legaktívabban tevékenykedett, és az elsők között kezdte el ezt a munkát.”

1956. december 30-án 500 Ft pénzjutalmat kapott, 1958–1966 között több munkahelyi dicséretben is részesült jó munkájáért. 1958. június 23.–1964. szeptember 14. között a Budapesti Katonai Bíróság elnökhelyettese, közben 1958. november 1.–1959. február 28. között ítéldbírónak vezényelték a Legfelsőbb Bíróság Katonai Kollégiumához, 1962. október 1.–december 31. között pedig az Igazságügyminisztérium Katonai Főosztályán teljesített szolgálatot. 1963-as minősítésében vezetői beosztásra már nem tartották megfelelőnek, így 1964. szeptember 15-től 1967. augusztus 31-i nyugdíjazásáig ítéldbíró volt a Budapesti Katonai Bíróságon. Nyugdíjasként az Észak-Budai Vendéglátónál dolgozott.

A kádári megtorlás során kihirdetett tizenhét halálos ítéletéből a másodfokú, jogerősen befejezett büntetőeljárások után tizenhárom személyt kivégeztek, négy esetben enyhébb elmarasztalásokat hirdettek ki. Egy esetben az elsőfokú büntetőeljárásban kihirdetett szabadságvesztést halálbüntetésre súlyosbították, s az elítéltet kivégezték.

Statáriális tárgyaláson hat vádlottra szabott ki halálbüntetést. 1956. december 17-én Minczér Józsefre, akit december 20-án, 1957. április 9-én Schiff Jánosra, akit április 25-én végeztek ki. 1957. május 6-án Geczko Istvánt, Alapi Lászlót, Kiss Antalt és Tóth Miklóst ítélte halálra. Geczko-t és Alapit még aznap kivégezték, Kissnek és Tóthnak kegyelmi kérvényük alapján a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa tizenöt évi börtönbüntetésre enyhítette ítéletét.

Babolcsai Istvánt 1957. december 5-én ítélte halálra, dr. Szimler János tanácsa 1958. március 3-án helybenhagyta az ítéletet, amit március 6-án végrehajtottak. Az ugyanebben a büntetőeljárásban első fokon tízévi börtönbüntetésre ítélt Molnár Sándor elmarasztalását másodfokon halálbüntetésre súlyosbították, őt is kivégezték március 6-án.

Dóczi Dénest, Kovács Dezsőt, Kovács Imrét és Modori Sándort 1958. június 30-án ítélte halálra tanácsával. Október 4-én dr. Szimler tanácsa helybenhagyta az elmarasztalásokat, s az elítélteket 1958. október 7-én kivégezték.

Az eljáró tanácsával halálra ítélte a rákoscsabai nemzetőrök, Válóczy István főhadnagy és társai büntetőperében 1958. június 30-án Kalina Jánost és Kőtelepi Lajost. A másodfokú büntetőeljárásban dr. Szimler tanácsa 1958. szeptember 26-án életfogytig tartó börtönbüntetésre enyhítette elmarasztalásukat.

1958. július 21-én halálra ítélte Kiss Istvánt, akit – miután másodfokon dr. Szijártó Károly tanácsa 1958. szeptember 20-án helybenhagyta az ítéletet – október 16-án kivégeztek.

Ács Lajost és Szelepcsényi Istvánt 1959. július 17-én ítélte halálra. Másodfokú büntetőeljárásban dr. Sömjén György tanácsa 1959. szeptember 3-án helybenhagyta az ítéleteket, s Ácsot és Szelepcsényit szeptember 8-án kivégezték.

Silye Sámuel 1959. szeptember 21-én ítélte halálra. Másodfokú büntetőeljárásban dr. Sömjén tanácsa 1959. november 18-án helybenhagyta az ítéletet, amit november 21-én végrehajtottak.

KITÜNTETÉSEI

Munkás-Paraszt Hatalomért Emlékérem (1957)

Haza Szolgálatáért Érdemrend (ezüst fokozat) (1958)

Szolgálati Érdemérem 10 év után (1961)

Szolgálati Érdemérem 15 év után (1966)

FORRÁSOK, IRODALOM

Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattár 351/2029.

1956 kézikönyve. III. Megtorlás és emlékezés. A kézikönyv főszerkesztője Hegedűs B. András, a kötetet szerkesztette Kende Péter. 1956-os Intézet, Budapest, 1996. 21., 37., 39., 91-92., 119-122., 168., 181., 204., 219-220., 270., 285.

Eörsi László: *1956 mártírjai. 225 kivégzett felkelő. Budapest a forradalom napjaiban.* Szentpétery Tibor fotóival. Rubicon-Ház, Budapest, 2006. 5-6., 11., 48., 69., 97., 111., 113., 136-137., 140., 173., 175., 193.

Zinner Tibor: Halálos évtized a „Népköztársaság nevében!”. A Legfelsőbb Bíróság halálos ítéletei 1957. január 14. és 1966. október 13. között. In „*A Köztársaság nevében!*”. *Pálinkás György emlékkönyv.* Rejtjel Kiadó, Budapest, 2007. 288-289.

Zinner Tibor: Utak és tévutak a XX. századi magyar felsőbíráskodás káderpolitikájában '56 után. In *A Kúria és elnökei III.* A kötetet szerkesztette Bódiné dr. Beliznai Kinga. HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2015. 177., 179., 181.